

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 1 czerwca 2009 roku

ZSS/500/2/2009/GW

**Pan
Jacek Rostowski
Minister Finansów**

Wielce szanowny Panie Ministrze,

Fundacja Warszawskie Hospicjum dla Dzieci, posiadająca status organizacji pożytku publicznego, zwróciła się do mnie z prośbą o pomoc w zakresie zmiany przepisów podatkowych dotyczących podatku od darowizny. Beneficjenci, otrzymujący pomoc od Fundacji, zobowiązani są bowiem odprowadzać podatek od darowizny oraz przedkładać stosowne deklaracje Urzędowi Skarbowemu. Wydaje się to być nieuzasadnione, biorąc pod uwagę charakter tej pomocy oraz obciążenie rodziców.

Mając na względzie dobro dzieci oraz opiekujących się nimi rodziców, a także efektywność i skuteczność organizacji pozarządowych w ratowaniu zdrowia i życia dzieci, zwracam się do Pana Ministra – na podstawie art. 10 a ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U z 2000 r. Nr 6 poz. 69 z późn. zm.) – o rozważenie możliwości zwolnienia rodziców, otrzymujących pomoc dla dzieci od organizacji pozarządowych, z obowiązku podatkowego z tytułu darowizny.

*z wyrazami szacunku
Marek Michalak*

W załączeniu:

1. kopia pisma Warszawskiego Hospicjum dla Dzieci do Rzecznika Praw Dziecka z 6 maja 2009 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 30 czerwca 2009 r.

PL- LM/063/6/GKW/JGR/09/BMI9-6528

Pan
Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka
ul. Śniadeckich 10
00-656 Warszawa

Stanisław Piotr Rzeźnicki

Odpowiadając na Pana wystąpienie z dnia 1 czerwca 2009 r. znak ZSS/500/2/2009/GW, w sprawie nowelizacji ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768, z późn. zm.) w zakresie zwolnienia od podatku darowizn dokonywanych przez organizacje pozarządowe na rzecz osób potrzebujących, w tym chorych dzieci i ich rodzin, uprzejmie informuję.

Kwestie dotyczące możliwości wprowadzenia zwolnienia od podatku darowizn dokonywanych w ramach działalności charytatywnej, w tym na leczenie i ochronę zdrowia, były przedmiotem wnikliwej analizy podczas prac legislacyjnych prowadzonych w 2006 r.

Nie kwestionując zasadności i celowości wprowadzenia przedmiotowego zwolnienia, pragnę podkreślić, iż nieobciążanie podatkiem takich świadczeń powinno uwzględniać konieczność zapewnienia szczelności systemu podatkowego.

Kryteria zwolnienia stanowiącego odstępstwo od zasady powszechności opodatkowania muszą być obiektywne i sprawdzalne, co jest trudne do zrealizowania w omawianej materii. Analiza poszczególnych stanów faktycznych dokonana w trakcie prac legislacyjnych doprowadziła do wniosku, że utrudnione byłoby stworzenie regulacji prawnej obejmującej ulgę związaną z „tzw. ochroną zdrowia” wobec braku w przepisach o ochronie zdrowia i świadczeniach zdrowotnych normatywnej definicji pojęcia „ochrona zdrowia” lub „świadczenie zdrowotne”. Brak jednoznacznych kryteriów mogłoby doprowadzić do wykorzystywania ulgi podatkowej niezgodnie z jej przeznaczeniem.

Ponadto mając na uwadze wynikający z art. 167 Konstytucji RP obowiązek rekompensowania gminom ubytków w ich dochodach, bądź zmniejszenia zakresu ich zadań, w przypadku nowelizacji ustawy wprowadzającej zwolnienie od podatku, należałoby liczyć się z koniecznością realizacji tych obowiązków ze względu na ujemne skutki finansowe dla budżetów gmin, jakie pociągnęłaby za sobą nowelizacja.

Z tych względów nowelizacja, która weszła w życie 2007 r. nie objęła swym zakresem przedmiotowego zwolnienia.

Niezależnie od powyższego, pragnę zaznaczyć, iż nie każde bezpłatne przysporzenie, w tym pomoc świadczona przez organizacje pozarządowe, na rzecz osoby fizycznej, stanowi darowiznę. Stosownie do art. 889 Kodeksu cywilnego nie stanowi umowy darowizny, między innymi przysporzenie o charakterze nieodpłatnym, którego świadczenie wynika z innej niż darowizna umowy, a zatem z innego tytułu prawnego. Decydującym kryterium w kwestii

opodatkowania danej czynności podatkiem od spadków i darowizn jest kwalifikacja formy prawnej świadczonej pomocy, a zatem treść konkretnej umowy wiążącej strony.

Należy przy tym zauważyć, że strony mogą dokonać wyboru rodzaju czynności prowadzącej do udzielenia pomocy, przy wykorzystaniu nie tylko ogólnej zasady swobody zawierania umów oraz postanowień statutu tych organizacji, ale także z uwzględnieniem skutków podatkowych tych czynności, wybierając najkorzystniejsze w tym zakresie rozwiązanie.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że obowiązek zapłaty podatku od spadków i darowizn wystąpi tylko w przypadku, gdy spełnione zostaną łącznie następujące warunki:

- 1) pomoc będzie świadczona na podstawie umowy darowizny, w rozumieniu art. 888 Kc, i będzie miała postać rzeczową (w tym środków pieniężnych) lub prawa majątkowego oraz
- 2) wartość darowizny przekroczy w okresie 5 lat kwotę wolną od podatku, tj. dla każdego nabywcy zaliczonego do III grupy podatkowej (niespokrewnionego z darczyńcą) – kwotę 4.902 zł od jednego darczyńcy.

Ponadto pragnę wyjaśnić, że w przypadku, gdy wartość otrzymanej darowizny przekracza kwotę wolną od podatku (co powoduje powstanie zobowiązania podatkowego), w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, podatnicy (tj. nabywcy własności rzeczy lub praw majątkowych) mogą zwrócić się do naczelnika urzędu skarbowego z wnioskiem o udzielenie ulg podatkowych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.), w tym między innymi o: odroczenie terminu płatności podatku lub rozłożenie podatku na raty albo umorzenie w całości lub w części zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę. Istniejący system ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przewidziany w powyższych przepisach obliuguje ten organ do wyczerpującego zbadania w każdym indywidualnym przypadku okoliczności faktycznych i prawnych sprawy oraz uzasadnienia podjętego rozstrzygnięcia, w tym oceny istnienia przesłanek ważnego interesu strony lub interesu publicznego. Ponadto, podjęcie decyzji musi być poprzedzone zgodą właściwego wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta, których dochód stanowiłyby wpływy z podatku.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że obecnie nie jest planowane podejmowanie inicjatywy legislacyjnej w zakresie nowelizacji ustawy o podatku od spadków i darowizn.

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU,

Maciej Grabowski